

Szegény Európa egyre szegényebb

Máthé Réka Zsuzsanna

Az Európai Bizottság közzé tette a 2020-as őszi gazdasági [előrejelzését](#). A következő két évben nem várható, hogy az Európai Unió gazdasági teljesítménye visszaálljon a világjárványt megelőző szintre.

Az új koronavírus-járvány miatt “háborús időkhöz” hasonló gazdasági intézkedéseket kellett bevezetni az Unióban. Az európai gazdasági tevékenység egyszerre kellett megbirkózzon az kínálati és keresleti sokkal, aminek nagyon súlyos társadalmi-gazdasági következményei lettek. Bár a nyáron valamennyire javultak a gazdasági tevékenység mutatói, az őszi újabb járványügyi korlátozó intézkedések lehetetlenné teszik, hogy a gazdaság a tavalyi év hasonló negyedévi teljesítményét elérje.

Mi több, az előrejelzések szerint a neheze csak most jön. A tagállamok szakpolitikai intézkedései, valamint az uniós szintű kezdeményezések valamennyire enyhítették a világjárvány munkaerőpiacokra gyakorolt hatását. A végrehajtott intézkedéseknek köszönhetően – például a csökkentett munkaidős foglalkoztatás, illetve a kis- és középvállalatoknak nyújtott támogatások – a 2020-ban mért munkanélküliségi ráta mérsékelt maradt a gazdasági tevékenység visszaeséséhez képest. Ezek az intézkedések azonban ideiglenesek és a munkanélküliség 2021-ben várhatóan emelkedik, hiszen a tagállamok fokozatosan megszüntetik a támogatási intézkedéseket. Az uniós átlaghoz képest az euróövezet munkaerőpiaca némileg több nehézséggel kell majd szembenézzen. 2021-ben 9,4 százalékos munkanélküliségi rátával számolnak és ez 2022-re sem csökken le a világjárvány előtti szintre. Az előrejelzések szerint Magyarország esetében is megnövekedik a munkanélküliek aránya, de a számítások szerinti legrosszabb forgatókönyv esetében is a jövő évben 4,4 százalékkal kell számolnunk, míg az uniós átlag 8,6 százalék lesz.

Ezzel párhuzamosan, a következő két évben az euróövezetben és az unióban is a megugró munkanélküliségen kívül hosszútávon az infláció negatív hatásával is számolnunk kell. 2020-ban a kőolaj árának augusztusi zuhanása következtében az általános infláció negatív tartományba került. A vendéglátáshoz kapcsolódó szolgáltatások és az ipari termékek iránti kereslet megcsappant, így a gyenge kereslet, a munkaerőpiaci pangás és az erős euróárfolyam leszorította az árakat. Az előrejelzések szerint az infláció 2021-ben megközelíti a járvány előtti arányokat – elsősorban az Európai Központi Bank mandátuma miatt. Hazánkban a várható infláció sajnos az uniós vagy az euróövezeti átlagánál magasabb lesz.

Az előrejelzés legfontosabb gazdasági mutatóit az alábbi táblázat foglalja össze.

Gazdasági mutató		2019	2020	2021	2022
Euróövezet	Munkanélküliség	7,5%	8,3%	9,4%	8,9%

EU		6,7%	7,7%	8,6%	8%
Magyarország		3,4%	4,4%	4,4%	3,9%
Euróövezet		1,2%	0,3%	1,1%	1,3%
EU	Infláció (harmonizált fogyasztói árindex - HICP)	1,4%	0,7%	1,3%	1,5%
Magyarország		3,4%	3,4%	3,3%	3%
Euróövezet		0,6%	8,8%	6,4%	4,7%
EU	Államháztartási hiány	0,5%	8,4%	6,1%	4,5%
Magyarország		2,1%	8,4%	5,4%	4,3%
Euróövezet		85,9%	101,7%	102,3%	102,6%
EU	Államadósság	79,2%	93,9%	94,6%	94,9%
Magyarország		65,4%	78%	77,9%	77,2%
Euróövezet		1,3%	-7,8%	4,2%	3%
EU	GDP	1,5%	-7,4%	4,1%	3%
Magyarország		4,6%	-6,5%	4%	4,5%

Saját szerkesztés, forrás: https://ec.europa.eu/info/autumn-economic-forecast-2020-infographic_en
és https://ec.europa.eu/economy_finance/forecasts/2020/autumn/ecfin_forecast_autumn_2020_hu_en.pdf

A járvány megfékezése, illetve a gazdaság támogatása céljából bevezetett rendkívüli monetáris intézkedések és egyéb bevezetett szakpolitikák miatt emelkedtek a szociális és egészségügyi kiadások, ugyanakkor csökkentek az adóbevételek. Ennek következtében várható az államháztartási hiány drasztikus mértékű növekedése. Az euróövezet GDP-arányos összesített államháztartási hiánya a 2019. évi 0,6 százalékról 2020-ban megközelítőleg 8,8 százalékra fog ugrani, és alig 2022-re csökkenne 4,7 százalékra, ami még mindig csaknem ötszöröse a tavalyi évben mért értéknek. Az Unió átlagának államháztartási hiánya is hasonló arányban növekszik. Ehhez képest a Magyarországot érintő előrejelzés azt valószínűsíti, hogy az államháztartási hiány már 2021-ben az uniós átlagnál alacsonyabb lesz.

Az Európai Unióban tapasztalt államháztartási hiány drasztikus megnövekedésével összhangban a Bizottsági előrejelzés azt valószínűsíti, hogy a GDP-arányos összesített államadósság is emelkedni fog. Ezt leginkább az euróövezet országai esetében valószínűsíti, hiszen számos tagállam (Görögország, Olaszország, Portugália, Belgium, Franciaország, Ciprus és Spanyolország) GDP-arányos államadóssága a pandémia előtt is [jóval meghaladta](#) az uniós 80 százalékos átlagot. A vilá járvány előtt az uniós átlagnál alacsonyabb, ám a koppenhágai kritériumban meghatározott 60 százaléknál magasabb volt Magyarország GDP-arányos államadóssága. Az itthon bevezetett szakpolitikák is várhatóan megnövelik az államadósságot, ám Magyarország esetében a valószínűsített legmagasabb érték (78 százalék) is elmarad az uniós átlaghoz képest.

A gazdasági sokk hatására az uniós gazdasági növekedés 7,4 százalékkal zsugorodott, de az előrejelzések szerint jövőre már 4,1 százalékos növekedést is mutathat. Az elemzés szerint ez elmarad a világgazdaság növekedési mutatóitól: az Uniót nem számolva, a világgazdaság 2020-ban 3,8 százalékkal zsugorodott és 2021-re 4,7 százalékos bővülést jeleztek. Nagyjából egy százalékkal tér el az átlagtól az Egyesült Államok 4,6 százalékos GDP csökkenése, valamint a jövő évre várható 3,7 százalékos növekedése. A tanulmány szerint a válság legnagyobb vesztese

az Egyesült Királyság, amely uniós tagságának felfüggesztése óta nem tudott az Unióval kölcsönösen elfogadható gazdasági megállapodást kötni. Esetükben 10,3 százalékos GDP csökkenéssel számol a jelentés és 2021-re mindössze 3,3 százalékos növekedést valószínűsítene. Ezzel párhuzamosan az igencsak súlyos korlátozásokat érvénybe léptető Kína gazdasági növekedése lelassult 2,1 százalékra, de még így sem került negatív tartományba. 2021-re viszont ismét 7,3 százalékos növekedésre számítanak a gazdasági elemzők. Még ennél is látványosabb India várhatóan 7,6 százalékos gazdasági növekedése, különösen annak fényében, hogy 2020-ra 8,3 százalékos csökkenéssel számoltak.

Az adatok fényében úgy tűnik, hogy az Európai Unió nagyobb gazdasági veszteséget tapasztalt meg, mint a legtöbb nagyhatalom és erejének visszanyerése is lassabban várható. Bár a közös adósságfelvétel rendkívül kockázatos, és a közös uniós költségvetés elfogadását számos kérdés övezi, úgy tűnik, hogy egy egységes uniós fellépés nélkül a tagállamoknak alig lenne esélyük helyt állni a globális piac erőterén.

2020.11.16.

